

	Школска 2022/2023. Општинско такмичење ученика основних школа Књижевна олимпијада VII разред	
	Шифра: _____	
1.	Допуни следећи исказ. Када се у песничком тексту римују завршеци првог и трећег, односно другог и четвртог стиха, реч је о _____ рими.	
2.	Заокружи слово испред књижевног дела у ком лик или мотив мајке нема запажену улогу. а) <i>Прва бразда</i> Милована Глишића б) <i>Чудесна справа</i> Бранка Ћопића в) <i>Прича о печуркама</i> Данила Киша	
3.	На линији иза сваког објашњења напиши редни број појма на који се оно односи. Један појам је вишак. <div style="text-align: center;"> 1. дитирамб 2. социјална песма 3. дескриптивна песма 4. краљичка песма 5. елегија </div> <p>Ова песничка врста тематизује проблеме који су изражени у неком друштву. Њоме је често исказан критички став према појавама и односима који обесправљују одређену заједницу људи. _____</p> <p>Реч је о врсти лирске песме у којој се сликају природа и њене појаве, тако да до изражаја долази ауторов субјективни однос према њима. _____</p> <p>Ова врста песме датира још из античких времена и прославља живот, најчешће уз усхићено расположење. _____</p> <p>Реч је о лирској песми коју карактеришу тужна и меланхолична расположења, неретко прожета чежњом или јадиковањем за нечим. _____</p>	
4.	На ког писца се односе следећи биографски и библиографски подаци? Рођен је у Требињу, у Босни и Херцеговини, 1874. године. Најпре је био учитељ. Студирао је у Женеви, а од 1910. године био је запослен у дипломатској служби (Цариград, Софија, Каиро, Рим...). Спада у ред најзначајнијих српских песника. Најпознатије песничке збирке су му <i>Песме сунца</i> , <i>Песме љубави и смрти</i> , <i>Царски сонети</i> , а аутор је једног од чувених путописа на српском језику – <i>Градови и химере</i> . Пишчево име и презиме: _____	

5.	<p>Подвуци улеза у сваком низу.</p> <p>а) ескпозиција, пролог, заплет, кулминација, перипетија, расплет б) <i>Аги и Ема, Робинзон Крусо, Кирија, Орлови рано лете, Дечаџи Павлове улице</i> в) аутобиографија, биографија, мемоари, путопис, комедија</p>											
6.	<p>Пажљиво прочитај следеће тврдње. Уколико је тврдња тачна, заокружи Т, а уколико је нетачна, заокружи Н.</p> <p>а) Додолске песме се убрајају међу обредне народне песме. Т Н б) Терцет је врста строфе која броји четири стиха. Т Н в) У песми <i>Зимско јутро</i> Војислава Илића истакнут је мотив растанка. Т Н г) Приповетка <i>Јаблан</i> Петра Кочића има трагичан расплет. Т Н</p>											
7.	<p>Прочитај следеће реплике и на линијама наведи књижевне ликове који их изговарају. Уколико јунак има име и презиме, наведи оба.</p> <p>„Мени, дијете, не треба ништа. Ја се не бојим ништа, ни међаве, ни вјетра, ни студени. Силне су мене међаве биле и гониле, па ми не моглоше ништа...”</p> <p>_____</p> <p>„Ти си за мене само Мали дечак сличан стотинама хиљада других дечака. И ти ми ниси потребан. А ни ја теби нисам потребна. [...]Али, ако ме припитомиш, бићемо потребни једно другом. Ти ћеш за мене бити једини на свету.”</p> <p>_____</p>											
8.	<p>У следећем низу народних умотворина подвуци изреке.</p> <p>Ко другоме јаму копа, сам у њу упада. Ласно је плитку воду замутити и будалу разљутити. Дао би ти око из главе. Пресипати из шупљег у празно.</p>											
9.	<p>Поред имена аутора напиши редни број његовог књижевног дела.</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">Душан Ковачевић _____</td> <td style="width: 50%;">1. <i>Чича Јордан</i></td> </tr> <tr> <td>Марк Твен _____</td> <td>2. <i>Доживљаји Тома Сојера</i></td> </tr> <tr> <td>Пеђа Трајковић _____</td> <td>3. <i>Свемирски змај</i></td> </tr> <tr> <td>Стеван Сремац _____</td> <td>4. <i>Вањка</i></td> </tr> <tr> <td>Антон Павлович Чехов _____</td> <td>5. <i>Кад књиге буду у моди</i></td> </tr> </table>	Душан Ковачевић _____	1. <i>Чича Јордан</i>	Марк Твен _____	2. <i>Доживљаји Тома Сојера</i>	Пеђа Трајковић _____	3. <i>Свемирски змај</i>	Стеван Сремац _____	4. <i>Вањка</i>	Антон Павлович Чехов _____	5. <i>Кад књиге буду у моди</i>	
Душан Ковачевић _____	1. <i>Чича Јордан</i>											
Марк Твен _____	2. <i>Доживљаји Тома Сојера</i>											
Пеђа Трајковић _____	3. <i>Свемирски змај</i>											
Стеван Сремац _____	4. <i>Вањка</i>											
Антон Павлович Чехов _____	5. <i>Кад књиге буду у моди</i>											
10.	<p>На линији напиши име и презиме аутора песме <i>После кише</i>.</p> <p style="text-align: center;">_____</p> <p style="text-align: center;">(име и презиме аутора)</p>											

11.	<p>Допуни следећи осврт на <i>Папирнате бродове/Папирне бродове/Чамце од папира</i>.</p> <p>С обзиром на сликовитост, језгровитост, ритам и стилске фигуре, али и то што је написана у прозном облику, песма <i>Папирнати бродови</i> пример је _____ као књижевне врсте.</p> <p>_____, њен аутор, један је од најзначајнијих књижевника, драматурга и филозофа који су стварали на индијском језику. Добитник је најпрестижније, _____ награде за књижевност 1913. године.</p>	
12.	<p>Подвуци две особине које у следећем исказу испољава књижевни јунак.</p> <p>„Мој последњи час француског! А ја сам једва умео писати, нећу га никад научити. Мора се, дакле, остати на томе! Како сам сада приговарао себи што сам изгубио толико времена, што сам изостајао са часова [...] Тако исто и са г. Хамелом. При помисли да ће он отићи, да га више нећу видети, заборавио сам казне и ударце лењиром. Јадни човек!”</p> <p>подозривост радост саосећајност дрскост самокритичност</p>	
13.	<p>Пошто пажљиво прочиташ следећи одломак, прецизно одреди главни облик приповедања који је у њему заступљен (према низу представљања догађаја).</p> <p>„Пошто момче саслуша девојку, отиде кући и каже матери све, па онда отике к цару и заиште све што му је требало; цар му није могао одрећи, него му да, и тако се он крене с галијом.” (одломак из народне бајке <i>Златоруни ован</i>)</p> <p>Главни облик приповедања у тексту је _____.</p>	
14.	<p>На линији испод описа напиши наслов књижевног дела о којем је реч.</p> <p>Аутор ове приповедне збирке из 1977. године је познати и популарни израелски писац Ефраим Кишон. Надахнуће за приче које је сачињавају пронашао је у породичном животу, показавши се као ванредан хумористички приповедач.</p> <p>_____</p> <p>(наслов збирке приповедака)</p>	
15.	<p>Пажљиво прочитај понуђене описе и испод сваког прецизно наведи име књижевне јунакиње на коју се односи.</p> <p>а) Она је тајанствено, неухватљиво биће, везано за светлост и сањарења приповедача у једној од чувених Андрићевих приповедака, која је по њој и понела име.</p> <p>_____ (име јунакиње)</p> <p>б) Овај цвет је један од главних ликова у чувеном роману Антоана де Сент Егзиперија, уједно и један од становника астероида Б 612.</p> <p>_____ (име јунакиње)</p>	

16.	<p>Подвуци појам који је један од основних структурних елемената приповедног текста.</p> <p>песничка слика опкорачење драма у ужем смислу фабула рецензија</p>	
17.	<p>Прочитај следећи одломак, па заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>„А сви ми гледасмо и плакасмо горко, гледајући на овом блаженом старцу таква неисказана Божја провиђења. Јер како је и овде, у држави својој, молио у Бога и даде му, тако ни од овог часа не хтеде да се лиши ниједне ствари духовне, него му Бог све испуни.”</p> <p>Сцена замонашења Светог Симеона из пера Светог Саве, његовог сина, део је једног од врхунских примера средњовековне књижевности, и то у врсти:</p> <p>а) писма; б) аутобиографије; в) житија; г) записа.</p>	
18.	<p>Допиши одговарајуће речи и тако употпуни чувене стихове из <i>Крваве бајке</i> Десанке Максимовић.</p> <p>Било је то у некој земљи сељака на _____ Балкану, умрла је јуначком _____ чета ђака у истом дану.</p>	
19.	<p>Наведи стилску фигуру која је означена првом речју следећег дистиха.</p> <p>Као златне токе, крвљу покапане, Доле пада сунце за гору, за гране.</p> <p>_____</p> <p>(назив стилске фигуре)</p>	
20.	<p>У понуђеном низу кратких описа заокружи два која се односе на културноисторијско предање као књижевну врсту:</p> <p>а) посвећено настанку неког места, историјској личности или националном хероју; б) одликују га искључиво фантастични елементи; в) препознатљиво је по томе што је писано у стиху; г) помаже очувању националног идентитета.</p>	

Тест прегледали: _____

Број бодова: _____

	Решења теста за I разред гимназија и средњих стручних школа Књижевна олимпијада, шк. 2022/23. Општинско такмичење	Напомене:
1.	Када се у песничком тексту римују завршеци првог и трећег, односно другог и четвртог стиха, реч је о укрштеној (унакрсној/наизменичној) рими.	1 бод
2.	б) <i>Чудесна справа</i> Бранка Ћопића	1 бод
3.	2, 3, 1, 5.	Непотпуни редослед – 0 бодова. Потпуни редослед – 1 бод.
4.	Пишчево име и презиме: Јован Дучић.	1 бод
5.	а) <u>пролог</u> ; б) <u>Кирија</u> ; в) <u>комедија</u> .	Подвучена сва три тражена појма – 1 бод.
6.	а) Т б) Н в) Н г) Н	Све тачно, 1 бод
7.	<u>Реља Кнежевић</u> <u>Лисица/лисица</u>	Прецизно наведена оба имена – 1 бод.
8.	<u>Дао би ти око из главе.</u> <u>Пресипати из шупљег у празно.</u>	Једна реченица подвучена – 0 бодова. Обе реченице подвучене – 1 бод.
9.	3, 2, 5, 1, 4.	Непотпуни редослед – 0 бодова. Потпуни редослед – 1.
10.	Стеван Раичковић	1 бод

11.	С обзиром на сликовитост, језгровитост, ритам и стилске фигуре, али и то што је написана у прозном облику, песма <i>Папирнати бродови</i> пример је песме у прози као књижевне врсте. Рабиндранат Тагоре , њен аутор, један је од најзначајнијих књижевника, драматурга и филозофа који су стварали на индијском језику. Добитник је најпрестижније, Нобелове награде за књижевност 1913. године.	Један тачан одговор – 0 бодова. Два или три тачна одговора – 1 бод.
12.	Треба подвући речи: <i>саосећајност</i> и <i>самокритичност</i> .	Обе речи подвучене – 1 бод.
13.	Главни облик приповедања у тексту је хронолошко приповедање .	1 бод
14.	<i>Код куће је најгоре</i>	1 бод
15.	Јелена (име јунакиње) ружа (име јунакиње)	Оба имена наведена – 1 бод.
16.	Треба подвући: <i>фабула</i> .	1 бод
17.	в) житија	1 бод
18.	Било је то у некој земљи сељака на <u>брдовитом</u> Балкану, умрла је јуначком <u>смрћу</u> чета ђака у истом дану.	Комплетирана строфа – 1 бод.
19.	поређење/компарација	1 бод
20.	а) посвећено настанку неког места, историјској личности или националном хероју г) помаже очувању националног идентитета.	Оба тачна, 1 бод

5.	<p>Попуни табелу према задатим критеријумима.</p> <table border="1" data-bbox="207 184 1372 373"> <thead> <tr> <th data-bbox="207 184 586 222">Наслов дела</th> <th data-bbox="586 184 1073 222">Име и презиме аутора</th> <th data-bbox="1073 184 1372 222">Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="207 222 586 260">„Пилипенда”</td> <td data-bbox="586 222 1073 260"></td> <td data-bbox="1073 222 1372 260"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="207 260 586 331"><i>Збогом мојих петнаест година</i></td> <td data-bbox="586 260 1073 331"></td> <td data-bbox="1073 260 1372 331"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="207 331 586 373"><i>Покондирена тиква</i></td> <td data-bbox="586 331 1073 373"></td> <td data-bbox="1073 331 1372 373"></td> </tr> </tbody> </table>	Наслов дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста	„Пилипенда”			<i>Збогом мојих петнаест година</i>			<i>Покондирена тиква</i>			
Наслов дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста												
„Пилипенда”														
<i>Збогом мојих петнаест година</i>														
<i>Покондирена тиква</i>														
6.	<p>На основу наведеног описа напиши на линији о ком књижевном лику је реч. Напиши његово име и презиме.</p> <p>„Пуначки, малени, с обе стране пострижени бркови, мален али подебео нос, осредње смеђе очи, рехаве обрве, округлао обријан подбрадак и чисти, масножути, али не мршави образи, мала уста с поверљивим контурама, велике руке, алкава униформа, а као снег бела кошуља и као млеко чиста сабља – све то издаваше господина и гејака.”</p> <p>Име и презиме књижевног лика: _____ .</p>													
7.	<p>Подвуци четири одреднице које се односе на песму „Труба” Момчила Настасијевића.</p> <p style="text-align: center;">ЛЕЛЕК РУЖА ВИСИБАБА ЗУМБУЛ ВОЈНИК ПОП УЧИТЕЉ ВИОЛИНА</p>													
8.	<p>Поред ауторских књижевних дела напиши А, а поред народних Н.</p> <p>а) <i>Свемирски змај</i> _____ б) „Свети Сава и ђаво” _____</p> <p>в) „Прича о Светом Сави” _____ г) „Стари Вујадин” _____</p>													
9.	<p>Повежи линијама имена писаца са местима у којима су се родили.</p> <table data-bbox="207 1276 852 1556"> <tbody> <tr> <td data-bbox="207 1276 673 1314">АЛЕКСА ШАНТИЋ</td> <td data-bbox="673 1276 852 1314">ВРШАЦ</td> </tr> <tr> <td data-bbox="207 1335 673 1373">ИСИДОРА СЕКУЛИЋ</td> <td data-bbox="673 1335 852 1373">ХАШАНИ</td> </tr> <tr> <td data-bbox="207 1394 673 1432">БРАНКО ЋОПИЋ</td> <td data-bbox="673 1394 852 1432">МОСТАР</td> </tr> <tr> <td data-bbox="207 1453 673 1491">ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ</td> <td data-bbox="673 1453 852 1491">МОШОРИН</td> </tr> <tr> <td data-bbox="207 1512 673 1549">ЈОВАН СТЕРИЈА ПОПОВИЋ</td> <td data-bbox="673 1512 852 1549">РАБРОВИЦА</td> </tr> </tbody> </table>	АЛЕКСА ШАНТИЋ	ВРШАЦ	ИСИДОРА СЕКУЛИЋ	ХАШАНИ	БРАНКО ЋОПИЋ	МОСТАР	ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ	МОШОРИН	ЈОВАН СТЕРИЈА ПОПОВИЋ	РАБРОВИЦА			
АЛЕКСА ШАНТИЋ	ВРШАЦ													
ИСИДОРА СЕКУЛИЋ	ХАШАНИ													
БРАНКО ЋОПИЋ	МОСТАР													
ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ	МОШОРИН													
ЈОВАН СТЕРИЈА ПОПОВИЋ	РАБРОВИЦА													
10.	<p>Подсети се народне епске песме „Марко Краљевић и Муса Кесеџија”. Заокружи слово испред тачног значења речи „кесеџија”.</p> <p>а) мегданџија б) продавац дувана в) разбојник</p>													

11.	<p>Испред сваког имена епског јунака напиши број под којим је наведено име коња који му је припадао.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зеленко _____ војвода Момчило 2. Ждралин _____ Марко Краљевић 3. Шарац _____ Милош Обилић 4. Јабучило _____ Дамјан Југовић 	
12.	<p>У следећој строфи песме „Грачаница” Десанке Максимовић подвуци речи које се римују.</p> <p>„Да бар ниси толико дубоко укопана у ту земљу и нас саме да се нисмо привикли у тебе клети, Грачанице, кад бар не би била од камена, кад би се могла у висине узнети.”</p>	
13.	<p>Пажљиво прочитај следећи одломак из романа <i>Покошено поље</i> Бранимира Ћосића, па на линији напиши кључну реч на коју се наведене реченице односе.</p> <p>„Док су чекали, прођоше два воза: један састављен од затворених вагона за стоку, препун коња, који су њискали и лупали о преграде, и војника, који су седели на отвореним вратима са спуштеним ногама; други, болнички, састављен од вагона прве и друге класе, тих и празан. Оба одоше у истом правцу.”</p> <p>Кључна реч је: _____.</p>	
14.	<p>Подвуци назив књижевног термина који жанровски не припада датом низу.</p> <p>ЕЛЕГИЈА СОНЕТ ДИТИРАМБ ЈЕДНОЧИНКА БАЛАДА</p>	
15.	<p>У следећем терцету подвуци персонификацију.</p> <p>„Рибарско сеоце полегло на стену И сишло у затон; и кроз маглу млечну Једва се назире, ко кроз успомену.”</p>	
16.	<p>На линији напиши прецизан назив облика казивања који препознајеш у одломку из романа <i>Сеобе</i> Милоша Црњанског.</p> <p>„Као и у души Исаковичевој, и у њиховим душама настаде празнина. Куће и кућишта заборавише, на жену и децу више нису мислили, а своју муку и зној осећаху све јаче.”</p> <p>Прецизан назив облика казивања је: _____.</p>	

17.	<p>Заокружи слово испред тачног одговора. Мотив је:</p> <p>а) Начин на који су елементи књижевног дела повезани у једну целину.</p> <p>б) Књижевни поступак којим се дочаравају размишљања неког јунака дела.</p> <p>в) Најмања тематска јединица која с другим мотивима гради јединство теме.</p>	
18.	<p>На линији напиши назив врсте риме, коју препознајеш у следећем примеру:</p> <p>„Како је лепа ова ноћ! Гле, свуда, С тополе, раста, багрема, и дуда, У млазевима златокосим пада, Несуштаствена месечина. Сада” Врста риме је: _____.</p>	
19.	<p>О чему сведоче писма Хилде Дајч? Заокружи слово испред тачног одговора.</p> <p>а) О времену трагичног страдања Јевреја током немачке окупације Србије за време Другог светског рата.</p> <p>б) О тешком животу болничарке која је даноноћно помагала болеснима и рањенима током рата.</p> <p>в) О сећањима на другарице Наду и Мирјану, од којих је Хилда током рата била раздвојена.</p>	
20.	<p>Допуни одломак из народне епске песме „Почетак буне против дахија” речима које недостају.</p> <p>„Гром загрми на Светога Саву Усред _____, кад му време није, Сину муња на _____, Потресе се земља од истока, Да се _____ на оружје дижу, Ал се Србљи дигнут не смједоше.”</p>	

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____

ОСМИ РАЗРЕД														
	Решења:	Напомена:												
1.	а) Т б) Н в) Т г) Н	Све тачно – 1 бод												
2.	в) Први српски устанак	1 бод												
3.	а) Писмо кнеза Алексе немачком мајору Митезеру, које је открио Фочић Мехмед-ага, главни је разлог за погубљење кнеза и Илије Бирчанина. г) Алекса Ненадовић, ни при непосредној претњи смрћу, није желео да изгуби достојанство, нити да своју породицу остави у дуговима.	Све тачно – 1 бод												
4.	„Отаџбина” Ђура Јакшић	Све тачно – 1 бод												
5.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Наслов дела</th> <th>Име и презиме аутора</th> <th>Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>„Пилипенда”</td> <td>Симо Матавуљ</td> <td>приповетка</td> </tr> <tr> <td><i>Збогом мојих петнаест година</i></td> <td>Клод Кампањ</td> <td>роман</td> </tr> <tr> <td><i>Покондирена тиква</i></td> <td>Јован Стерија Поповић</td> <td>комедија</td> </tr> </tbody> </table>	Наслов дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста	„Пилипенда”	Симо Матавуљ	приповетка	<i>Збогом мојих петнаест година</i>	Клод Кампањ	роман	<i>Покондирена тиква</i>	Јован Стерија Поповић	комедија	Један, два, три и четири тачна одговора – 0 бодова. Пет и шест тачних одговора – 1 бод.
Наслов дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста												
„Пилипенда”	Симо Матавуљ	приповетка												
<i>Збогом мојих петнаест година</i>	Клод Кампањ	роман												
<i>Покондирена тиква</i>	Јован Стерија Поповић	комедија												
6.	(Капетан) Танасије Јеличић	1 бод												
7.	<u>ДЕЛЕК</u> РУЖА ВИСИБАБА <u>ЗУМБУЛ</u> <u>ВОЈНИК</u> <u>ПОП</u> УЧИТЕЉ <u>ВИОЛИНА</u>	Све тачно – 1 бод												
8.	а) А б) Н в) А г) Н	Све тачно – 1 бод												
9.	Алекса Шантић – Мостар; Исидора Секулић – Мошорин; Бранко Ћопић – Хашани; Десанка Максимовић – Рабровица; Јован Стерија Поповић – Вршац	Све тачно – 1 бод												
10.	в) разбојник													

11.	<u>4</u> војвода Момчило <u>3</u> Марко Краљевић <u>2</u> Милош Обилић <u>1</u> Дамјан Југовић	Све тачно – 1 бод
12.	<u>клети – узнети</u>	Признају се само ове две речи тачно подвучене. 1 бод
13.	<u>воз</u>	1 бод
14.	<u>једночинка</u>	1 бод
15.	<u>Рибарско сеоце полегло (на стену)</u> <u>и сишло (у затон).</u>	Само све тачно подвучено носи 1 бод.
16.	приповедање у 3. (трећем) лицу / наратија у 3. (трећем) лицу	1 бод
17.	в) Најмања тематска јединица која с другим мотивима гради јединство теме.	1 бод
18.	парна (паралелна рима)	1 бод
19.	а) О времену трагичног страдања Јевреја током немачке окупације Србије за време Другог светског рата.	1 бод
20.	зиме; Часне вериге; Србљи	2 или 3 тачна носе 1 бод